

Rapport: Jordkjeller, antatt bygd på midten av 1800-tallet, på g.nr 208/br.nr185, Åsligrenda 53b, Bergen

Jordkjelleren var sist i bruk på begynnelsen av 1970 til lagerplass for diverse. Inngang i nord var i seinere år delvis sammenrast og forsøkt sikret med stokker. På grunn av ustabile steinheller i taket, var det farlig å gå inn i jordkjelleren for å danne seg et bilde av tilstanden for øvrig.

Haakon Aase ble engasjert som prosjektleder, og Johan Andersen var arbeidsleder på stedet. For øvrig deltok Daniel Vabø(ansatt hos Haakon Aase). Elisabeth Hjelset Gjerde (anleggsgartner/dugnadshjelp) og Erling Gjerde Sundin(ufaglært hjelpemann/dugnadshjelp) deltok deler av perioden.

Arbeidet tok til 20.3.2017 med utgraving langs østsiden. Ca 1m² med jord ble fjernet. Eier Herman Jelstad hadde tidligere fått høre at jordkjelleren hadde hatt en inngang fra denne siden. Etter som mer av muren ble avdekket, kunne det se ut som dette stemte.

Heller/stor stein i taket ble med forsiktig het dradd til side ved hjelp av wirejekk. I søndre del av taket ble det avdekket en lufteåpning. Jordkjelleren viste seg også å huse en livskraftig bestand av stor kjellereddekopp (Meta menardi)!

Etter hvert som ustabil stein var fjernet, ble det mulig å få bedre inntrykk av jordkjelleren innvendig. Det var ganske riktig en tidligere inngang i langveggen i øst. Vegg til venstre for denne(innenifra) hadde en brattere utkraging enn vegg til høyre og vestvegg. Det er mulig at veggene her har blitt satt opp på nytt samtidig med ny åpning, og at man enten av hastverk eller andre årsaker ikke har fulgt opprinnelig bue. Det medførte at hvelvingen ble usymmetrisk og stor stein kom i veien i hodehøyde i døråpning. Det er også mulig at veggene har seget. Siden dette var usikkert, ble det murt opp en liten støttemur samtidig med at utkraging ble rettet opp i samsvar med andre siden. Vegg i vest så ut til å være opprinnelig og var i god stand.

Mer overraskende var å finne nok en tidligere inngang – i sør. Det kan se ut som dette er den opprinnelige, da den hadde rester av gammel mørtel tilsvarende vestvegg. Hvorfor tidligere brukere gjennom tidene har valgt å flytte inngang to ganger er gåtefullt og dessverre ikke mulig å finne ut i dag.

Eier bestemt seg for å beholde inngang i nord, da den er tilpasset nåværende terrengnivå i tun og hage, og nye terrenginngrep ville være både uønsket og kostnadskrevenende. Tidligere innganger forblir synlige innenifra og viser noe av jordkjellerens forhistorie.

Mer jord ble fjernet til høyre for inngang, og vanger bygget opp igjen på begge sider. Det ble supplert med lignende stein fra brudd på Osterøy. Taket hadde fra før mange gode heller som ble brukt igjen. Til tunge tak hadde man igjen stor nytte av wirejekk. Åpning for lufting ble laget på samme plass som før.

Arbeidet ble avbrutt av påsken, men var ferdig påfølgende uke.

Det var periodevis mye nedbør under arbeidet, og grunnen rundt ble sleip og gjørmete. Det ble brukt

litt tid på å lede bort vann, men forholdene var tidvis vanskelige. Dette medvirket til at sluttsummen ble høyere enn budsjettet.

Til slutt ble jord lagt tilbake. Eier vil selv legge tilbake mer torv i løpet av sommeren og supplere med grasfrø.

Kjelleren har en grunnflate på ca 2,15 x 4 og høyeste innvendig takhøyde på ca 1,80.

Eier er godt fornøyd med resultatet, og vil ta i bruk jordkjelleren som lagringsplass framover. Han har fått mange positive tilbakemeldinger fra naboer i det omkringliggende borettslaget, med flere kreative forslag om videre bruk!

Rapport skrevet av

Elisabeth H. Gjerde, anleggsgartner